

Gegants i capgrossos

Sant Just Desvern

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: Pl. de Jacint Verdaguer, 2.
Emplaçament Ajuntament de Sant Just Desvern, tot i que una bona part de l'any estan exposats a la capella de can Ginestar.

Coordenades:

Latitud: 41.386096385934
Longitud: 2.0755711242005
UTM Est (X): 422709
UTM Nord (Y): 4582032

Classificació

Número de fitxa 08221 - 175
Àmbit: Patrimoni moble
Tipologia Col·lecció
Estil / època: Contemporani Popular
Segle XX
Any 1948 (fabricació d'en Pastor i na Justa), 1950 (fabricació de la Montserrat), 1987 (fabricació d'en Gentil i na Flordeneu), 2018 (fabricació de l'Arrel)
Autoria de l'element: Domènec Umbert Vilaseró (Gegants Vells), El Ingenio (taller dels Gegants Vells), Manel Casserres Boix (Gegants Nous)
Estat de conservació Bo
Protecció Física
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Lúdic/Cultural
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Sant Just Desvern, Plaça de Jacint Verdaguer, 2, 08960
Autoria de la fitxa Juana María Huélamo Gabaldón i David Torres Rodríguez- Kuanum

Descripció

Els primers gegants de la població, que s'estrenaven el 5 de juny de 1954 durant les celebracions del Corpus, són els coneguts com a Gegants Vells, la parella de reis formada per na Justa i en Pastor. Coronats i engalanats amb elegants vestits, estan realitzats amb estructura de fusta i caps i mans de cartó pedra pintat. En Pastor fa una alçada de 3,60 metres i un pes de 38 quilos; i na Justa, una alçada de 3,55 metres i un pes de 37 quilos. L'any 1955, a la parella s'hi sumava la princesa Montserrat, també estrenada per les festes del Corpus d'aquell any, una geganteta coronada i amb un ram de flors a una mà, de 2,10 metres d'alçada i un pes d'11 quilos. Els tres gegants van ser construïts per l'artesà Domènec Umbert Vilaseró l'any 1948 al taller i botiga barcelonina El Ingenio.

L'any 1987 arribaven a la ciutat una nova parella de gegants, amb motiu de la celebració del Mil·lenari de Sant Just Desvern, els anomenats Gegants Nous que van ser estrenats a la trobada de l'any 1988. Són un guerrer i una fada batejats com en Gentil i na Flordeneu, dues imatges festives que representen a dos personatges de l'obra literària *Canigó* de Jacint Verdaguer. Construïts per Manel Casseres Boix al seu taller de Solsona, estan realitzats amb estructura de fusta i cap i mans de cartó pedra pintat. En Gentil, cavaller medieval amb casc i espasa, té una alçada de 3,90 metres i un pes de 60 quilos. Na Flordeneu amb el seu elegant vestit blanc, té una alçada de 3,70 m. i un pes de 31 quilos.

L'octubre de 2018 dins dels actes de les Festes de Tardor es va presentar l'Arrel, un nou gegantó/gegantona per la ciutat que sorgí de la participació de tots els infants de les escoles del municipi. El resultat és una figura infantil andrògena amb cinta al cap, escut i bastó, que amb la seva armilla de pèl i la seva camisola, ens remet als habitants del poblat iber de la Penya del Moro, un dels elements patrimonials més destacats de la ciutat.

A més dels gegants, gegantes i gegantetes, el seguici festiu també compta amb 10 capgrossos, fabricats en paper maixé pintat, que representen a diferents personatges: el Cuiner, la Gitana, el Català, el Berrugues, la Nena, en Trepa, la Mariona, el Sol-Solet, l'Atenea i el Negre.

Història

L'origen dels gegants a Catalunya es remunta al segle XV, quan aquests elements d'imatgeria estaven vinculats a les celebracions religioses del Corpus Christi, desfilant pels carrers en les processons d'aquesta festivitat. Amb el pas del temps, les figures van adquirir un caràcter més lúdic i festiu arreu del territori.

Sant Just Desvern és un bon exemple d'aquest procés, encara que la primera parella de gegants correspon a mitjan segle XX, els Gegants Vells van iniciar la seva presència als carrers dins de les celebracions de la festivitat religiosa del Corpus Christi.

No va ser fins a l'any 1980, quan amb motiu de la celebració de les Festes de Tardor al municipi, l'Ateneu de Sant Just va treure a ballar els gegants al carrer dins d'uns actes aliens a cap celebració religiosa. Es va crear llavors la Colla Gegantera de Sant Just Desvern, constituint-se en entitat l'any 1984 i co-fundant amb altres colles l'Agrupació de Colles Geganteres de Catalunya. L'any 1990 els Gegants Vells i els Gegants Nous van estrenar un ball propi, amb la coreografia de Joan Grau Martí, la música de Joan Flix Sorolla i la lletra de Jaume Gelabert Torné.

El seguici popular de Sant Just Desvern és un element d'identitat festiva de la població, formant part d'un moviment associatiu motor de la dinamització social i cultural del municipi.

Bibliografia

COSTA, Roger (2008). "Quin és l'origen de la tradició gegantera a Catalunya?". *Sàpiens*, núm. 70, p. 5. Barcelona.

FONT GRASA, Pere; REVERTER SALA, Teresa (2010). *L'Abans de Sant Just Desvern: Recull gràfic 1870-1975*. Col·lecció Baix Llobregat. El Papiol: Editorial Efadós / Ajuntament de Sant Just Desvern.

Enllaços d'interès:

[Colla Gegantera de Sant Just Desvern](#)

[Gegant.cat](#)

[Un nou gegantó/ona per Sant Just: l'Arrel. Ràdio Desvern](#)

